

Čís. 7458.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. v doslovu zákona ze dne 12. července 1902, čís. 147 ř. zák.).

V tom, že byl chodec motorovým vozem dráhy zachycen, povalen a přejet, nelze ještě spatřovati příhodu v dopravě, jest ji však spatřovati v tom, že ochranný rám motorového vozu byl zlomen a že vůz přes to v jízdě pokračoval. Stala-li se nehoda nerozvážným jednáním poškozeného, jenž vběhl bezprostředně před přijíždějícím vozem do jeho jízdni dráhy, dlužno mu přičísti spoluzavinění na úrazu, třebas byl nedospělým, jen když překročil sedmý rok svého věku.

(Rozh. ze dne 27. října 1927, Rv II 211/27.)

Nezletilá žalobkyně byla, scházejíc s chodníku, by přešla silnici, zachycena motorovým vozem elektrické dráhy a těžce poraněna. Žalobní nárok proti dráze na náhradu škody neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Žalobkyně napadá rozsudek odvolacího soudu z dovolacích důvodů § 503 čís. 2 až 4 c. ř. s. Ježto těžisko dovolání spočívá v uplatňování dovolacího důvodu podle § 503 čís. 4 c. ř. s., nutno se především obíratí právním posouzením věci a tu jest nejprve řešiti otázku, zda úraz byl způsoben příhodou v dopravě zakládající ručení žalované dráhy podle zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. z., pokud se týče ze dne 12. července 1902, čís. 147 ř. zák., neboť žaloba je vybudována nejen na tvrzeném zavinění žalované dráhy, pokud se týče jejích zřízenců, nýbrž tvrdí se v ní také výslovně, že jde mimo to o příhodu v dopravě. Prvý soud řeší sice sporný případ podle zákona o ručení železnic, ale zabývá se výslovně jen otázkou, zda se žalované podařil vyvíňovací důkaz podle § 2 zákona, ke kteréžto otázce odpovídá kladně. Z toho však, že první soud spatřuje vlastní zavinění žalobkyně v tom, že v bezprostřední blízkosti vkročila stranou před vůz, takže ji řidič ani snad neviděl, a že za zjištěného stavu věci bylo úplně nemožno zabrániti úrazu, plyne zřejmě, že spatřuje příhodu v dopravě v úrazu žalobkyně, totiž v tom, že byla přijíždějícím motorovým vozem žalované dráhy zachycena, na zemi povalena a přejeta. Tomuto názoru nelze ovšem přisvědčiti, neboť zákona o ručení železnic, jenž předpokládá výslovně příhodu v dopravě, již bylo způsobeno usmrcení nebo zranění člověka, nelze použiti tam, kde není kromě události, nastalé v osobě poškozeného, ještě příhody při železniční dopravě pro onu událost kausální a časově ji předcházející. Nelze však přisvědčiti ani názoru soudu odvolacího, že není zjištěna příhoda v dopravě, která by byla bezprostřední

příčinou úrazu žalobkyně, a že proto případ nelze vůbec posuzovati podle zákona o ručení železnic. Jest nesporno — a žalobkyně buduje na této skutečnosti žalobní nárok — že ochranný rám motorového vozu, jímž byla žalobkyně přejetá, byl po úrazu zlomen. Vzhledem k důvodům obou nižších soudů, jež shledávají přesvědčivým posudek znalce, podaný v ten rozum, že přejetá paže žalobkyně nemohla klásti tak silnému prknu, z jakých jest ochranné zařízení zhotoveno, takový odpor, by se prkno v celé šíři přelomilo, a jest naopak pravděpodobno, že ochranné zařízení bylo před úrazem zlomeno, buď, že bylo najeto na dlažební kámen nebo na nějaký nástroj, ležící mezi kolejemi, poněvadž v těch místech, jež motorový vůz již přejel, byly prováděny opravy dláždění, — dlužno míti za zjištěno, že přelomení ochranného rámu nastalo již dříve za jízdy před úrazem. Než právě v tomto zlomení ochranného rámu za jízdy, pokud se týče v tom, že motorový vůz se zlomeným ochranným rámem v jízdě pokračoval, dlužno spatřovati příhodu v dopravě, neboť ochranný rám má podle svého účelu zabrániti úplně neb aspoň částečně hrozičímu úrazu a jízdu s rámem zlomeným účelu nevyhovujícím dlužno označiti za nepravidelnost v železniční dopravě, která jest sama o sobě způsobitou přivoditi, pokud se týče zvýšiti nebezpečí pro život a tělo lidí. Při pravidelné dopravě byla by dráha v okamžiku, kdy se ochranný rám přelomil, s takto poškozeným vozem v jízdě nepokračovala, nýbrž byla by poškozený vůz z dopravy vyřadila a dala odvléci jiným vozem řádně vypraveným. Kdyby se byla žalovaná dráha podle toho zachovala, nebylo by došlo k úrazu žalobkyně, neboť motorový vůz nebyl by v osudné době a na osudném místě jel a žalobkyně by nebyla bývala při přechodu tohoto místa přejetá. Nelze proto pochybovati o tom, že úraz žalobkyně předcházela událost v dopravě, která byla v příčinné souvislosti s úrazem a platí tedy domněnka § 1 zákona o ručení železnic, že příhoda v dopravě a tím i zranění žalobkyně bylo zaviněno drahou neb oněmi osobami, jichž dráha používá při výkonu provozu a za jichž zavinění ručí tak, jako za své vlastní zavinění. Při tom jest lhostejno, zda řidič motorového vozu při náležité pozornosti mohl upozorovati, že se ochranný rám za jízdy zlomil a zda, nepozorovav to, zavinil, že poškozený vůz nebyl z dopravy vyřazen, než mohlo dojíti k úrazu, neboť, byl-li úraz, jak se v tomto případě stalo, způsoben příhodou v dopravě, nemůže se dráha sprostiti ručení důkazem, že ona, pokud se týče její zřízení nezavinili příhodu, nýbrž jen důkazem, že příhoda byla způsobena neodvratnou náhodou (vyšší mocí), nebo neodvratným jednáním třetí osoby, za jejíž zavinění neručí, nebo zaviněním sama poškozeného (§ 2 zákona o železničním ručení). Žalovaná dráha se pokusila jen o důkaz vlastního zavinění žalobkyně. Tento důkaz se jí ovšem nepodařil a zůstává proto při domněnce § 1 zákona o železničním ručení, že úraz žalobkyně byl zaviněn drahou. Avšak s tímto zákonně předpokládaným zaviněním dráhy sbíhá se tu zavinění a tedy ručení žalobkyně, neboť skutečnost, že se zlomil ochranný rám a že motorový vůz přes to v jízdě pokračoval, nebyla jedinou příčinou nehody; nehoda stala se teprve neroz-

vážným chováním žalobkyně, která podle zjištění nižších soudů vběhla bezprostředně před přijíždějícím vozem do jeho jízdní dráhy, takže ji řidič vozu ani snad neviděl, a za stavu věci bylo úplně nemožno zabránit úrazu. Okolnost, že žalobkyni bylo v době úrazu teprve osm let, ji neomlouvá, neboť, překročivši sedmý rok svého věku, nebyla již dítětem ve smyslu § 21 obč. zák. a lze proto na ní právem požadovati, by, překračujíc koleje, vynaložila potřebnou péli a pozornost, to tím více, ježto podle zjištění nižších soudů jde o děvče bystré, jinak opatrné a nikoliv zamyšlené, jež se s dobrým prospěchem učí. Ustanovení § 1308 obč. zák., jež se po třetí dílčí novele vztahuje nejen na děti, nýbrž vůbec na osoby nedospělé, nelze na tento případ užítí, neboť § 1308 a naň navazující § 1309 obč. zák. předpokládají, že nedospělá osoba poškodí někoho třetího, kdežto v tomto případě nedospělá žalobkyně poškodila sebe samu. V tomto případě platí ustanovení § 1304 obč. zák. o spolu-zavinění poškozeného, jež podle stálého rozhodování (srv. úř. sb. n. s. víd. čís. 1086, kniha jud. 185 a sb. n. s. čís. 2014) lze vyloučiti jen u osob nepřičetných, k nimž však nelze čítati osoby starší sedmi let. Žalobkyně nese tudíž škodu, ježto se poměr nedá určití, rovným dílem se žalovanou. Žalobní nárok jest co do důvodů polovicí po právu a proto jest dovolání s hlediska dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. částečně odůvodněno. S tohoto právního hlediska není potřebí, zabývati se výtkami dovolání s hlediska čís. 2 a 3 § 503 c. ř. s., ježto se vesměs týkají zjištění s uvedeného hlediska nerozhodných. Dovolací soud nemohl ovšem rozhodnouti ve věci samé, poněvadž se nižší soudy se svého stanoviska dosud nezabývaly výší žalobního nároku. Nezbylo proto, než zrušiti oba rozsudky nižších soudů a vrátiti věc soudu prvé stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Čís. 7459.

Dávka z majetku a přírůstku na majetku (zákon ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n.).

Pokud nelze spatřovati poškození nabyvatele nemovitosti v nesprávném sdělení třetí osoby o tom, že jest dávka z majetku zaplacená.

Uplatňovati práva z § 61 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n. přísluší jen státu a nepřechází právo to na jiné osoby. Otázku, zda nastal případ ručení podle § 61 zák., nepřisluší řešiti soudům. Původní dlužník nenabývá zaplacením dávky postižního práva proti ručiteli, aniž věcný ručitel (§ 62 zák.) zaplacením dávky proti osobnímu ručiteli (§ 61 zák.).

(Rozh. ze dne 29. října 1927, Rv I 1689/26.)

Žalobci domáhali se na žalovaném, by jim anebo bernímu úřadu v Ch. zaplatil 14.000 Kč. Žalobní nárok opírali 1. o to, že byli, kupující dům od Jany W-ové a Karla G-a, uvedeni v omyl prohlášením žalovaného, že jest dávka z majetku zaplacená, čímž prý jim žalobce způ-